

Kommunesamling for Viken

Hans Marius Brandstorp

Anders Kobro Fugleneb

Beret Mette Haga

22. november 2023

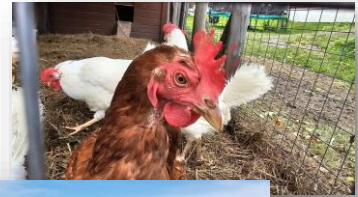
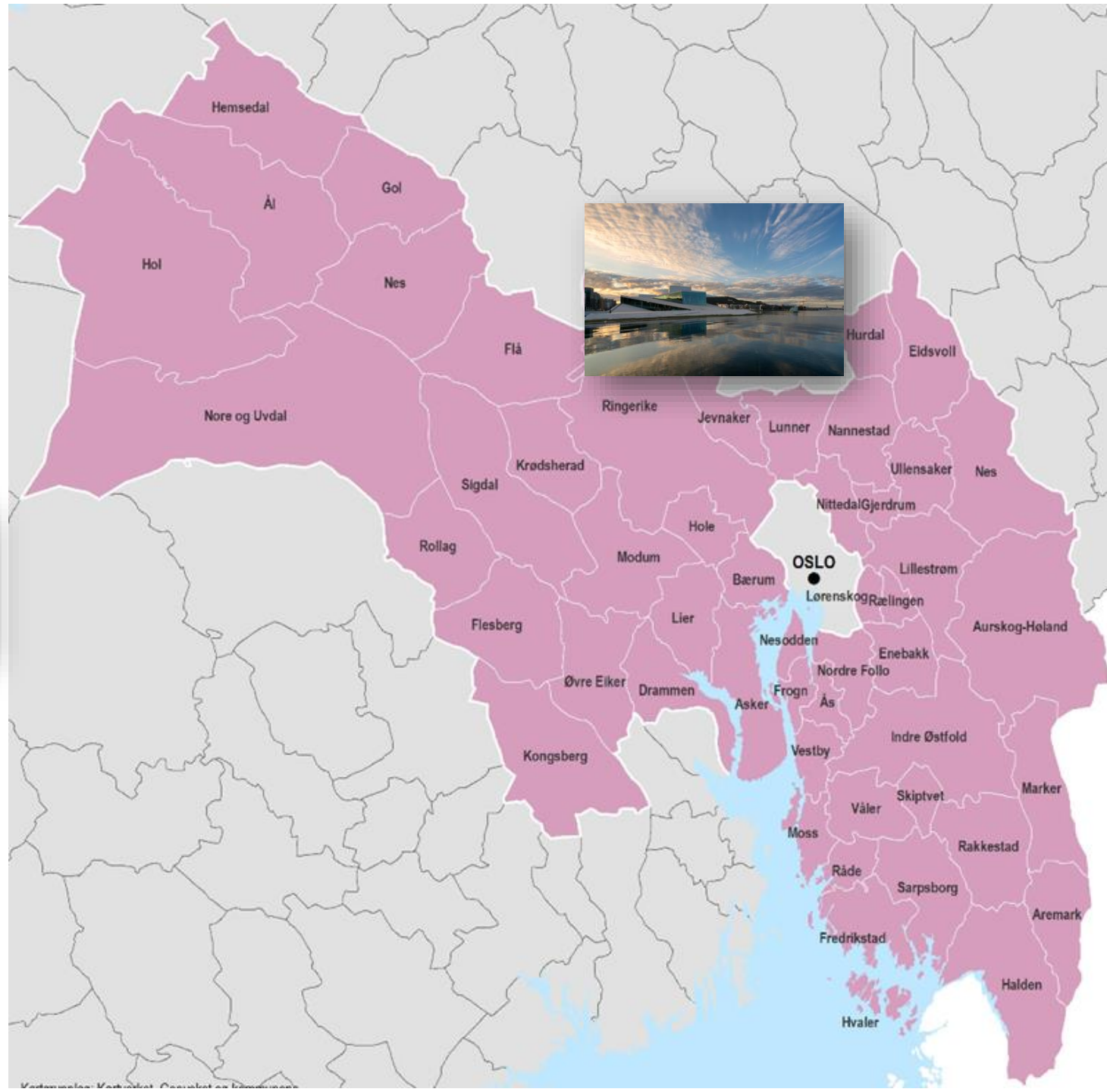

Agenda :

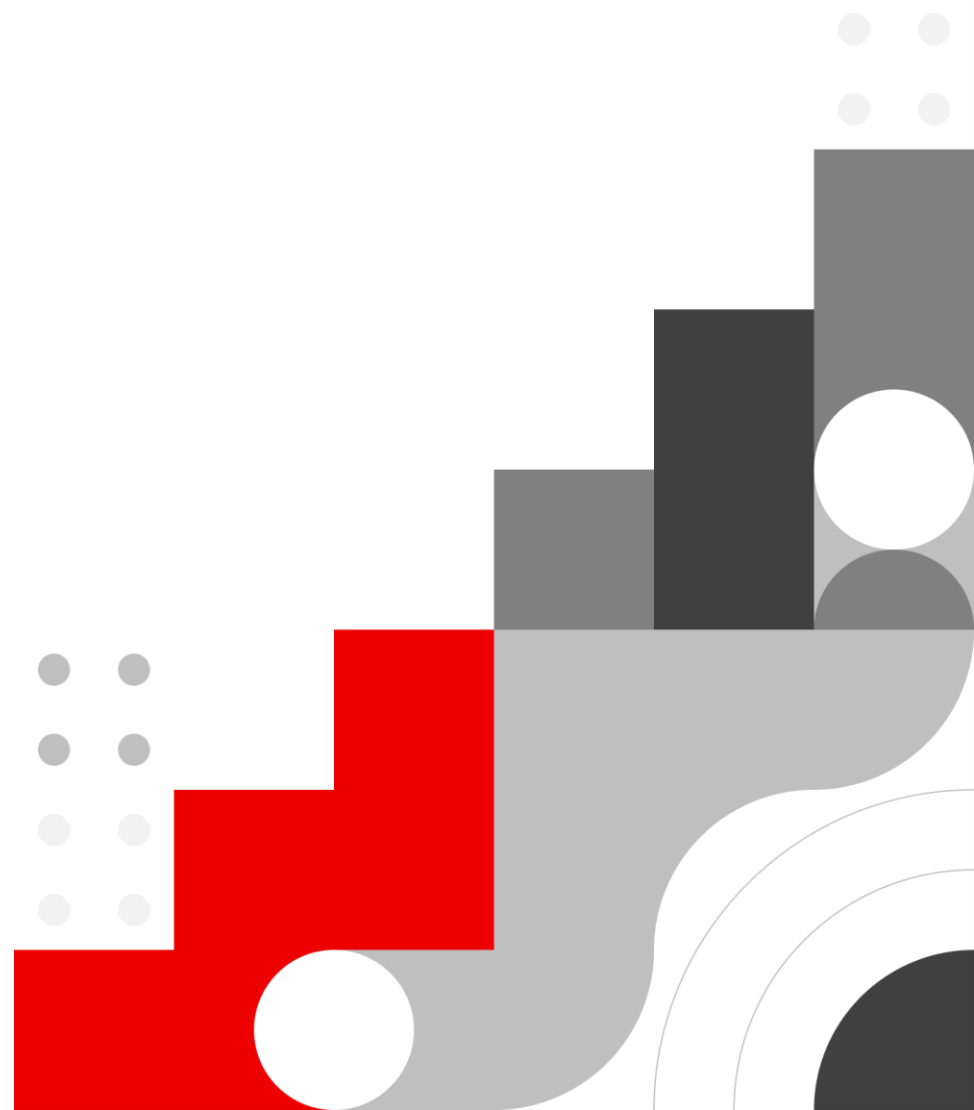
- **Innovasjon Norge Oslo Viken**
- **Rammer og forbruk**
- **Kommunens rolle og saksflyt**
- **Oppdrag og virkemidler:**
  - **IBU-midler**
  - **Bionova**
  - **Utviklingsprogrammet**
- **BU prisen 2023**

Regionkontoret for Oslo og Viken

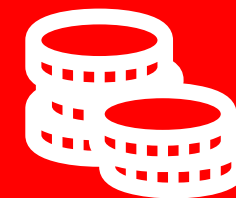
IBU-virkemidler 2023

IBU-midler i Oslo Viken - 2023

Tilgjengelig ramme 2023 (inkl. overføringer fra tidligere år og inndratte midler) er 150,8 mill. kr. Per 15.11.23 har vi mottatt 168 søknader, og det er noe tilgjengelig ramme.

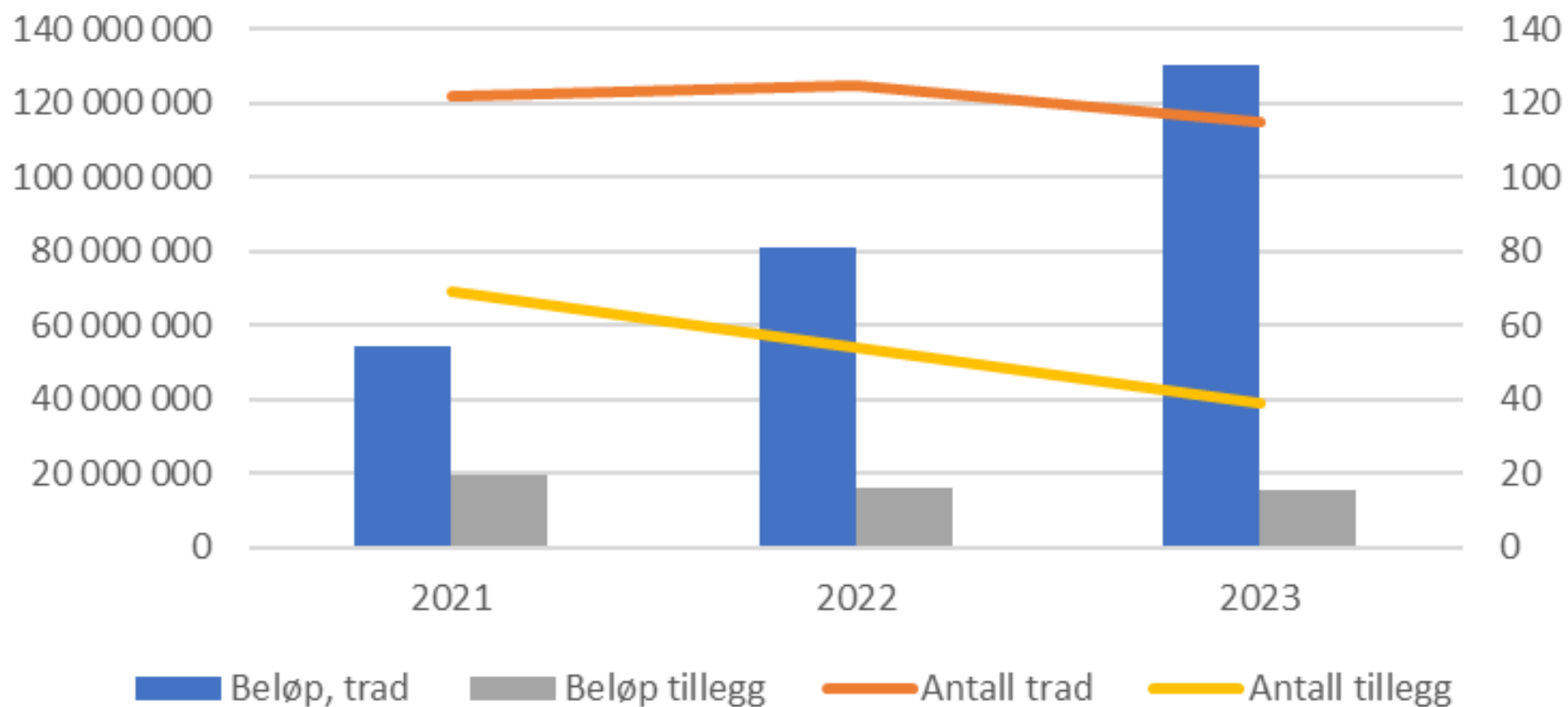
Type næring ☐	Antall av Sum tilskudd2	Summer av Sum tilskudd	Summer av Sum tilskudd2
Tradisjonelt landbruk	128	133 890 000	89,66 %
Tilleggsnæring	40	15 435 000	10,34 %
Totalsum	168	149 325 000	100,00 %

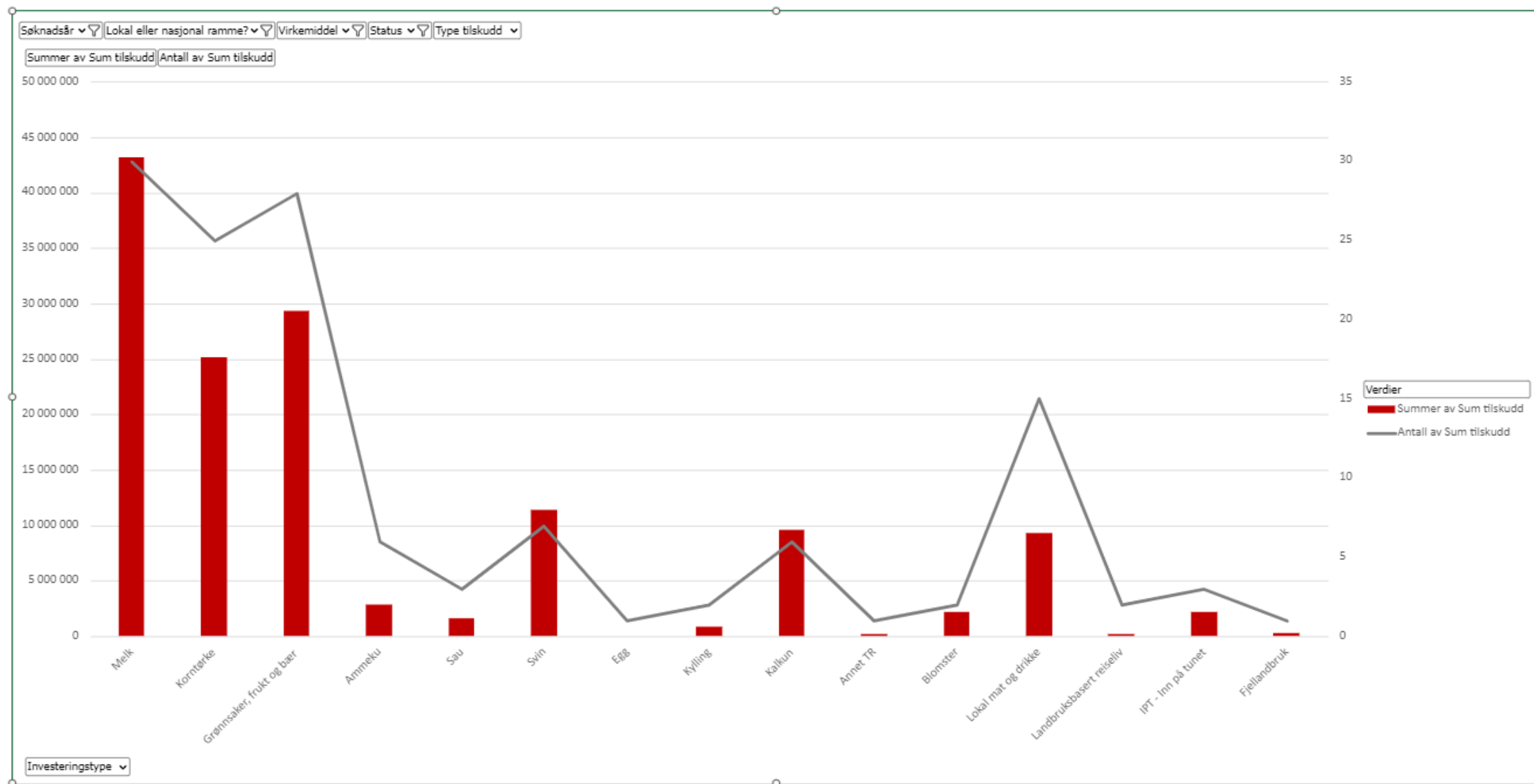
Nasjonale rammer:

- Utviklingsprogrammet – landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping (mottatt 14 saker – totalt kr 12 mnok).
- Fornybar energi

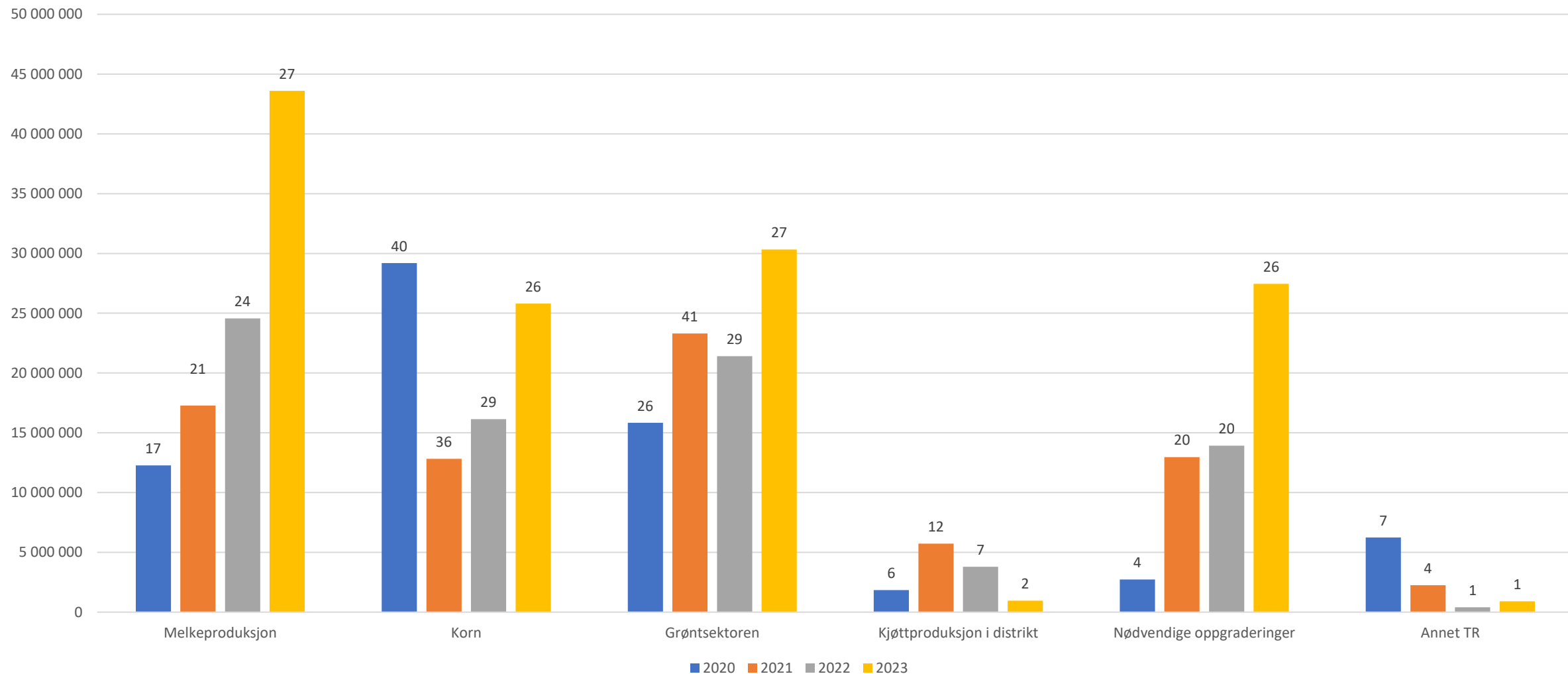
Innvilget beløp og antall saker for tradisjonelt og tillegg, pr år

IBU-midler 2023 i Oslo Viken fordelt pr prioriterte områder

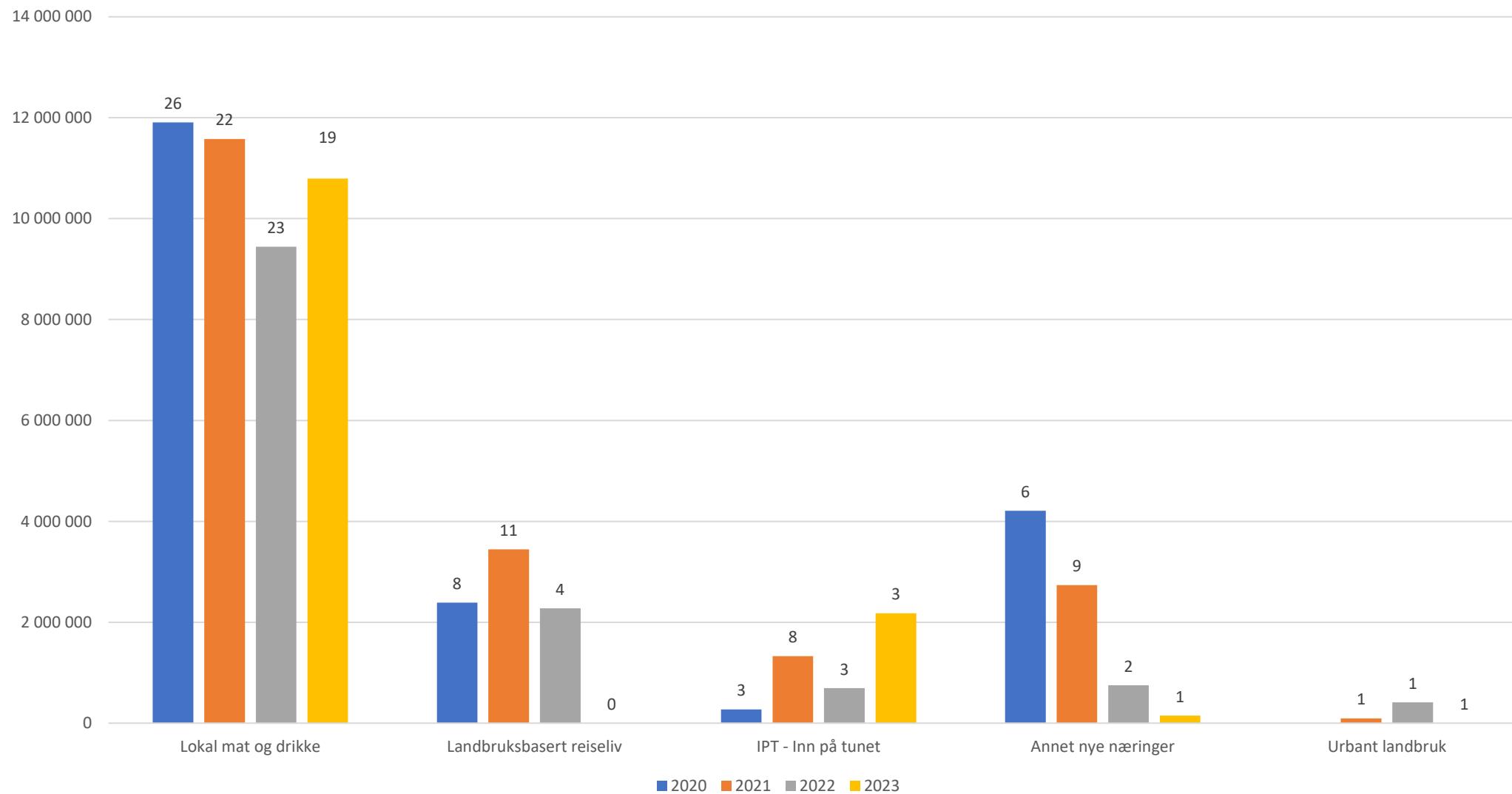

Tradisjonelt: Innvilget beløp og antall saker fordelt på produksjon og år

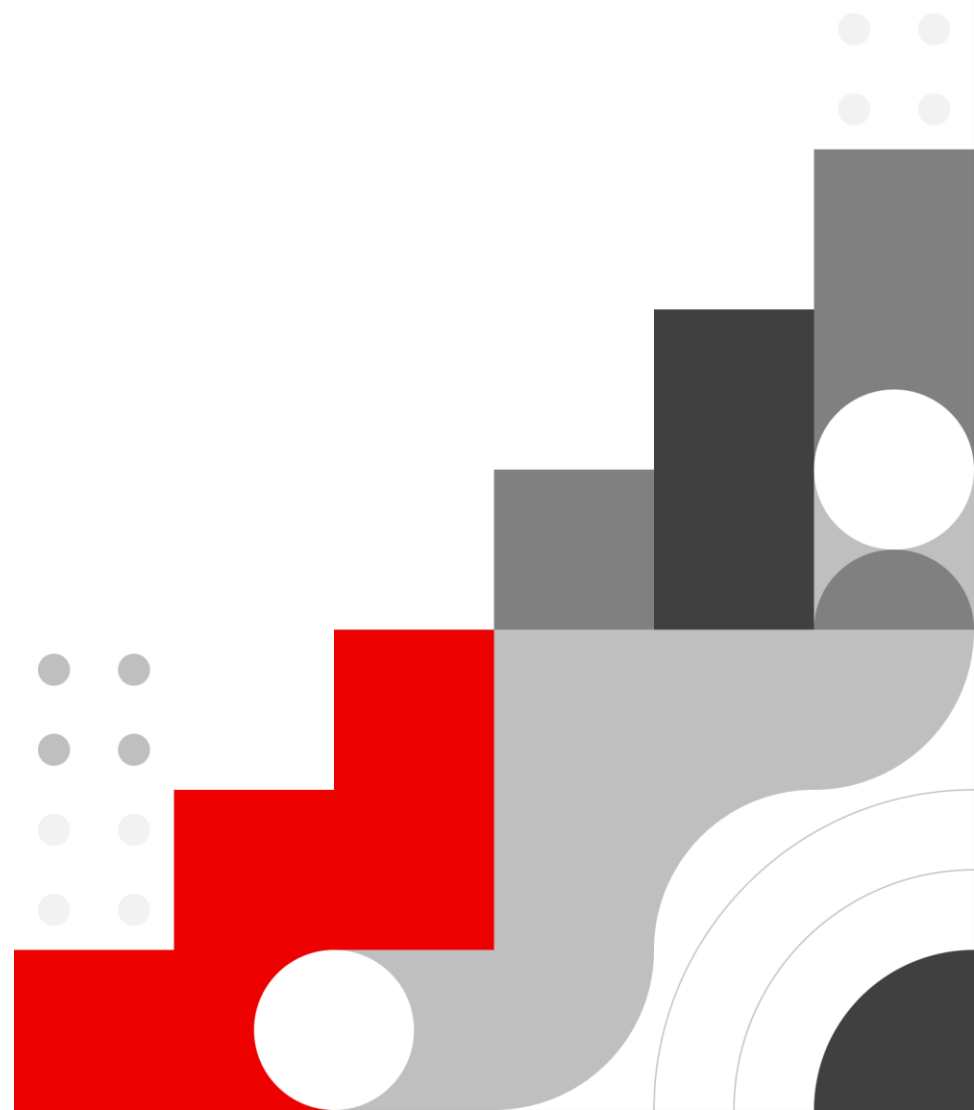

Tillegsnæring: Innvilget beløp og antall saker fordelt på produksjon og år

IBU-virkemidler 2024

Jordbruksavtalen – Innovasjon Norge-ordninger

Ordning	Avtale 2023	Endring	Merknad
IBU	1 220,5	+ 70,0	Ny maksimal støtte 50 prosent og kronetak 5 mill. kroner for investeringar lausdrift storfe Ikkje kronetak Nordland (slik som Troms og Finnmark) Endringane gjeld frå 01.07.23 Endringane faste fram til 2034 100 mill. i nasjonal ramme i 2024 for lausdrift for fylke som har brukt opp fylkesrammene
VSP fornybar	222,0	+ 60,0	I tillegg + 70 mill. omdisponering inneverande år
Utviklingsprogrammet	84,3	0	Styringsgruppe erstatta av strategisk gruppe samansett av politisk nivå LMD, leiarane i faglaga, politisk nivå hos fylkeskommunen og administrerande direktør i Innovasjon Norge
Sum	1 526,8	+ 130,0	

Det er viktig å bruke investeringsmidlene for å sikre omstilling i landbruket over hele landet. Som følge av dette, og som følge av flere fylkesoppløsninger fra 2024, skal ubenyttede midler ved årsskiftet inndras og fordeles ut igjen til samtlige fylker. Fordelingsnøkkelen fra før fylkessammenslåingene legges til grunn. Ut over dette vises det til Statens tilbud av 5. mai 2023 for samlede føringar for IBU-ordningen, herunder at det skal tas en gjennomgang av de nasjonale føringene med sikte på målretting og forenkling.

[Tradisjonelt landbruk \(innovasjon Norge.no\)](https://www.innovasjon Norge.no)

Viktige endringer IBU-midler 2023

Investeringstilskudd til produksjonsanlegg

Støttesats inntil: 40 %

Maksbeløp: 3,5 MNOK

+ Ekstra tretilskudd til nye trebygg på inntil 400 000 kr

Investeringstilskudd innen storfe

primært prosjekter med omlegging fra bås til løsdrift

Støttesats inntil: 50 %

Maksbeløp: 5 MNOK

+ Ekstra tretilskudd til nye trebygg på inntil 400 000 kr

Generasjonsskiftetilskudd

Støttesats inntil: 50 % for menn, 70 % for kvinner

Maksimalt kostnadsoverslag: 2 MNOK

Tilskudd til gjødsellager og lager av bioest

Støttesats inntil: 25 %

Maksbeløp : 250 000 kr

Krav: Fast toppdekke eller minimum 10-måneders lagringskapasitet

Foto: Getty Images

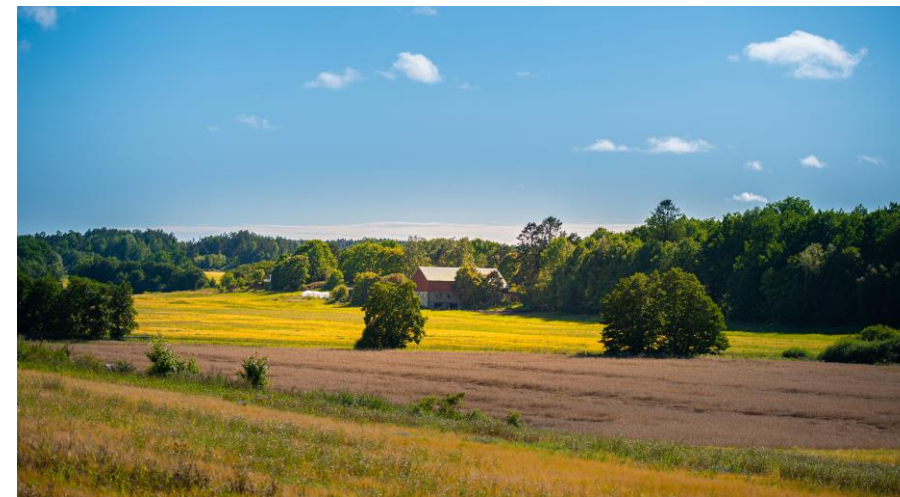
Forprosjektmidler / ressurskartlegging

Målgruppe

Små og mellomstore bruk som står framfor større veivalg om investeringer innen tradisjonelt landbruk, særlig små og mellomstore bruk som må legge om til løsdrift.

Midlene kan benyttes til ekstern bistand til:

- å avklare brukerfamiliens ønske for framtida, fremtidsplaner eller «forretningside»
  - å kartlegge ressurser i form av hvilke personlige ressurser, areal- og kvoteressurser, økonomiske ressurser og materielle ressurser brukerfamilien og bruket rår over
  - å kartlegge investeringsomfanget bruket kan make for å sikre økonomisk bærekraft for ulike driftsalternativ
  - å kartlegge i hvilke grad eksisterende bygningsmasse kan brukes, her under som grunnlag for evt. trinnvis utvikling og utbygging
- Grunnundersøkelser, skredfarevurdering, flomutredning, vurdering av eksisterende bygningsmasse, røntgenanalyse av gjødselkjeller, aktuell rådgivning knyttet til problemstillingene over.
  - Eksterne kostnader, inntil 100 % støtte, maksimalt kr 100 000.

Nytt for IBU-midler 2024

- **Ingen søknadsfrist - behandler fortløpende**
Gjelder alle søknader om investeringstilskudd og bedriftsutvikling (tradisjonelt og tilleggsnæring)
- **Egne rammer for hhv Buskerud, Akershus/Oslo og Østfold**
- **Ufullstendige søknader avslås**

Kommunens rolle og saksflyt

Kommunens rolle ift. IBU-midler (IBU-forskrift § 4)

§ 4. *Veiledning, søknad og utbetaling*

Kommunen og Innovasjon Norge skal veilede om søknader etter denne forskriften.

Søker av tilskudd skal benytte søknadsskjema fastsatt av Innovasjon Norge. Før søknaden behandles av Innovasjon Norge, skal kommunen uttale seg om forhold av betydning for det omsøkte prosjektet.

Etter nærmere forespørsel fra Innovasjon Norge skal kommunen gi ytterligere informasjon og rapportering knyttet til saken.

Ved krav om sluttutbetaling skal kommunen gi en vurdering av prosjektrapporten og bekrefte at prosjektet er ferdig.

Innovasjon Norge kan fastsette ytterligere krav til søknaden og sette vilkår for tilskuddet.

Kommunens rolle ift. IBU-midler

- Mobilisere
- Informere om IN sine virkemidler
- Uttalelse ifbm. tilskuddssøknad
- Ferdigattest (byggesak) / ferdig godkjenning (ikke byggesak)

Mobilisering

- Samle informasjon om kommende prosjekter
- **11. oktober ble det arrangert et åpent informasjonsmøte/webinar om IN sine virkemiddel, søkeprosess med mer.**
- Lyn-møter i etterkant av webinarret. Invitasjon til å inkludere kommunen på disse lynmøtene.
- Oppfordre til kontakt med begge parter underveis i søknadsprosessen.

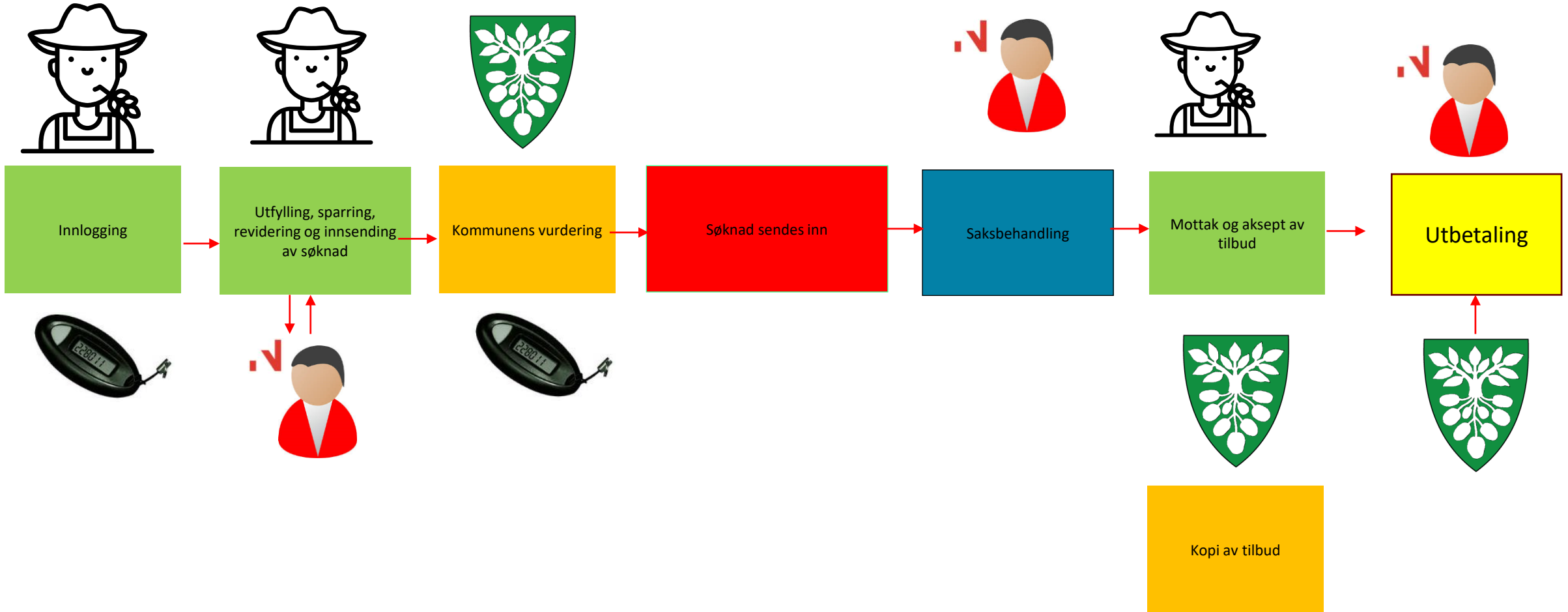
Kilde: Getty Images

Informere

- Innovasjon Norges nettsider
- Samlinger, kommunikasjon med Innovasjon Norge
- Informere om økosystemet rundt landbruket
  - Innovasjon Norge
  - Nettverk av gode kollegaer!
  - Rådgivere i fag- og markedsmiljøer som ikke bare er selger
  - Norsk Landbruksrådgiving
  - Regnskapskontor
  - Kommune v/landbruksforvaltning
  - Interesse og ressursgrunnlag

Søknads- og saksbehandlingsprosessen - landbruk

Landbruk søknadsinngang - Prosjekthjelpen

- Kunden kan be om sparring med Innovasjon Norge før de sender inn søknaden
- Kun kunden kan skrive og sende inn søknaden
- Kunderådgiver kan benytte Sparringsflaten for å avklare prosjektet og nødvendig dokumentasjon før saken overføres til saksbehandling
- Søknad sendes ikke til saksbehandling før kommunen har gitt sin vurdering

Kom i gang her

Sjekk om du kan få hjelp →

Fortell oss litt om forretningsidéen din, så hjelper vi deg videre.

Start søknad →

Har du et prosjekt? Beskriv det, få innspill og søk om støtte her.

[Min side](#)

[Mine saker](#)

[Finansiering](#)

[Kurs](#)

ISABELLA LØSET
Tractor Pullin'r'us ▾

Velg søknad

Velg næringstype for å finne søknaden som er relevant for deg

▾ [Næringsutvikling og innovasjon](#)

▴ **Landbruk**

Tradisjonelt landbruk

Skal du investere i driftsbygning, kjøpe eiendom eller tilleggsareal? Kanskje trenger du mindre investeringer i forbindelse med generasjonsskifte?

[Søk om: Tradisjonelt landbruk →](#)

Vekstfinansiering

Er du tilbyder av lokalmat- og drikke, matopplevelser, reiselivsoplevelser, driver med innlandsfiske - eller er en aktør innen reinnæringen?

[Søk om: Vekstfinansiering →](#)

Del/ sluttutbetaling

- Tilsagnsbrevet beskriver hvordan utbetalingene skal foregå (er tilgjengelig elektronisk)
  - Inntil 2 delutbetalinger og så sluttutbetaling
- Ved delutbetaling
  - Oversikt over påløpte kostnader (ikke fakturaer)
  - Timelister
- Ved sluttutbetaling
  - Ferdigattest ved byggesak, ferdiggodkjenning ved annet (kunden innhenter fra kommunen)
  - Sluttrapport
  - Prosjektregnskap, vedlagt timelister, utarbeidet av aut. regnskapsfører

Tilsagnsbrevet:

3. Særvilkår

4. Aksept av tilbudet

Tilbudet må aksepteres skriftlig innen 13.05.2022, ellers faller det bort.

Tilbudet sendes for elektronisk signering til signaturberettiget/prokurist/daglig leder/innehaver etter avtale med selskapet. Den/de som skal signere vil motta en egen epost med lenke for signering av tilbudsbrief.

5. Utbetaling

Dokumentasjon for utbetaling

Følgende vilkår gjelder for utbetaling dersom ikke annet fremgår av punktet «særvilkår».

Dersom tilskuddet er større enn kr 100 000, kan det foretas inntil to delutbetalinger med inntil 90 % av tilskuddet når minst en tilsvarende del av arbeidet er gjennomført. For å få utbetalt tilskudd må det foreligge:

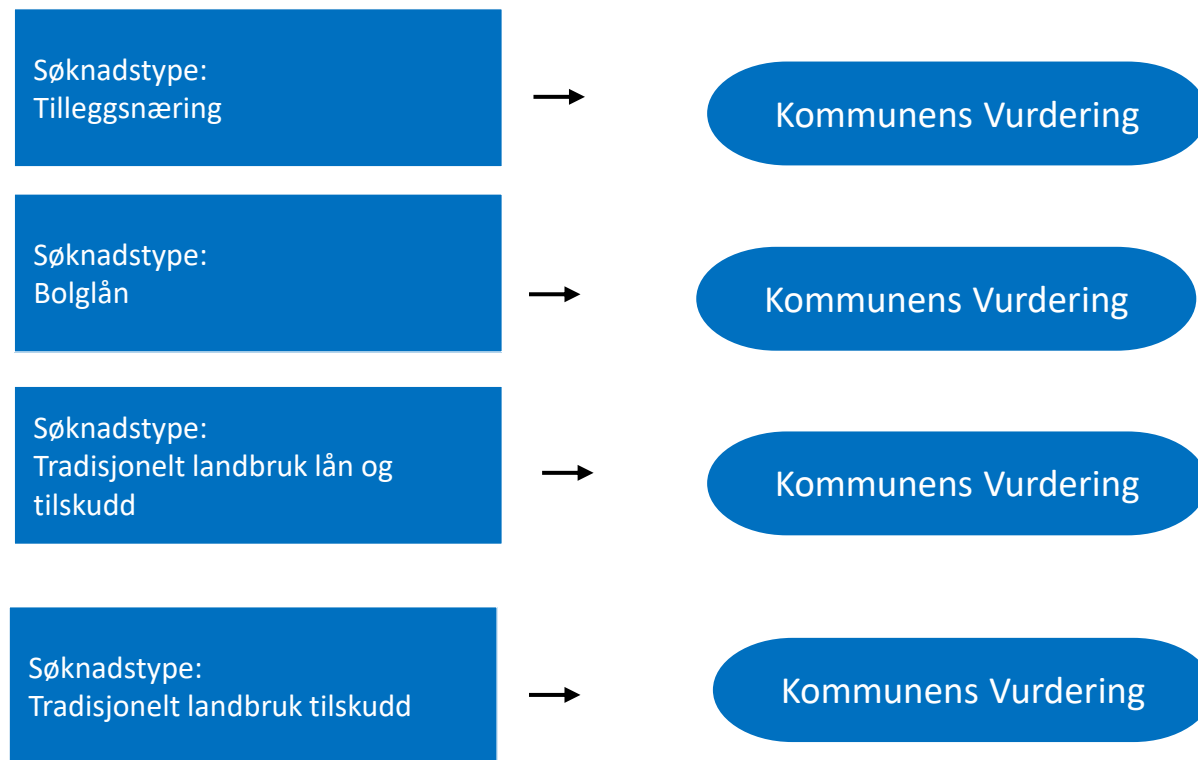
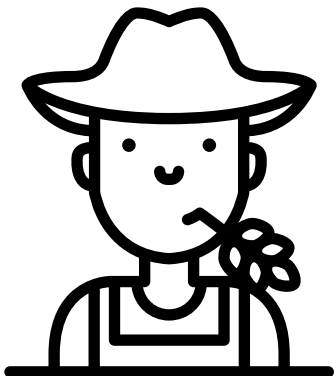
- Akseptert tilbud
- Dokumentasjon på at eventuelle «særvilkår» i vedtaket er oppfylt
- Utbetalingsanmodning fra tilskuddsmottaker
- delregnskap godkjent av Innovasjon Norge. Regnskapet skal settes opp slik at det kan sammenlignes med det kostnadsgrunnlaget som ligger til grunn for tilbudet, se punkt 2. Godkjent kostnadsramme.

Ved sluttutbetaling skal det foreligge:

Prosjektregnskap kontrollert av revisor i tråd med internasjonal standard for beslektede tjenester ISRS 4400 Avtalte kontrollhandlinger. Dersom tilskuddsmottaker ikke er revisjonspliktig kan prosjektregnskapet kontrolleres av autorisert regnskapsfører. Følgende kontrollhandlinger skal utføres:

- bekrefte at tilbudsbrief er lest
- stikkprøvebasert kontroll av et utvalg kostnadsposter i prosjektregnskapet mot underliggende dokumentasjon (bilag). Det skal framgå hvordan stikkprøvene er gjennomført.
- at investeringsprosjekter ved eventuell bruk av egne ansatte og eget utstyr er i samsvar med de beløp som framgår av tilbudsbriefet
- at timelister er signert av prosjektdeltakere og prosjektleder,
- at bokført kostnad i prosjektregnskapet stemmer med førte timelister på prosjektet multiplisert med timesatser som Innovasjon Norge kan godkjenne og at timer som inngår i

Kommunens vurdering i IBU-saker fra Q1 2023

Vurdering av kommunen

Kommunale planer tilknyttet søker

Byggesøknaden til prosjektet

Tilgjengelig spredeareal hos søker

Forretningskikk hos søker

Dyrevelferd hos søker

Bærekrafts vurdering av søker

Kvoter til søker

Andre forhold

Kommentar angående prosjekt eller søker

Relevante vedlegg fra kommunen

Gi en vurdering av søknaden

Er prosjektet i samsvar med kommunale planer? ^(?)

Ja
 Nei

Er byggesaken behandlet og søknaden godkjent? ^(?)

Ja
 Nei
 Ikke aktuelt

Har bruket tilgang på tilstrekkelig spredeareal i forhold til planlagt driftsomsfang? ^(?)

Ja
 Nei
 Ikke aktuelt

Er det noe å bemerke innenfor generell forretningskikk? ^(?)

Ja
 Nei
 Vet ikke

Er det noe å bemerke innenfor dyrevelferd? ^(?)

Ja
 Nei
 Vet ikke
 Ikke aktuelt

Er det noe å bemerke innenfor beiteareal, lagringskapasitet, ressurser med hensyn til bærekraft? ^(?)

Ja
 Nei
 Vet ikke
 Ikke aktuelt

Har gården kvoter eller rettigheter av betydning for framtidig drift? ^(?)

Ja
 Nei
 Vet ikke
 Ikke aktuelt

Andre forhold? ^(?)

Ja
 Nei
 Vet ikke

Utfyllende opplysninger til vurderingen. Tilleggsopplysninger til din vurdering dokumenteres i vedlegg som kan lastes opp under (valgfritt) ^(?)

0 av maks 500 tegn

Utfyllende vedlegg til vurderingen (valgfritt) ^(?)

Dra og slipp fil(er) her

+ Velg fil(er)

Landbruk – saksbehandling og oppfølging etter vedtak

- Kunden signerer alle brev og dokumenter relatert til tilskudd og lån digitalt
- Kunden mottar alle varslinger relatert til henvendelser eller status på sin søknad fra Innovasjon Norge digitalt
- Kunden kan se sitt engasjement og be om utbetaling digitalt

Søknadsoversikt for kommunens vurdering

- Nye søknader til vurdering
- Påbegynte søknadsvurderinger
- Søknader sendt til vurdering hos Innovasjon Norge
- Vurderte søknader fra Innovasjon Norge

Logget inn som: [Redacted] (Signicat)

Nye søknader til vurdering

KNU [Redacted] (Indre Østfold) Test - Inflow - Landbruk - Jans Ziv (2014)	Innsendt 22.02.2022
JOAR [Redacted] (Hamar) TIL-ØM testar-07.12.22 (copy 12/09/2022 12:02:46) (2400)	Innsendt 09.12.2022

Påbegynte søknadsvurderinger

[Redacted] (Klepp) Eilan testar TIL 14.8 (1100)	Innsendt 14.08.2019
[Redacted] (Klepp) Test komproduksjon (1100)	Innsendt 11.11.2019

Søknader sendt til vurdering hos Innovasjon Norge

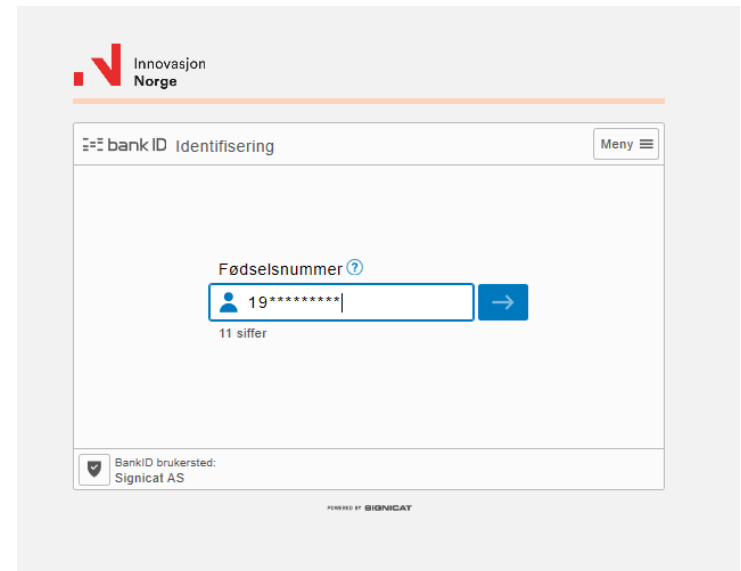
[Redacted] (Halden) Pålegg for isakrift (copy 10/18/2022 11:05:18) (3001)	Innsendt 12.12.2022
[Redacted] (Hamar) TIL-ØM testar-09.12.22 (2400)	Innsendt 09.12.2022

Vurderte søknader fra Innovasjon Norge

JOAR HILLE (Hamar) MM testar-Mn 12.026 (2400)	Innsendt 12.12.2022
PICKWICK AS (Hamar) Thomas testar kommunens vurdering (2400)	Innsendt 09.12.2022

Hvordan får kommuner tilgang?

- Nye brukere kan enten opprettes av en eksisterende bruker hos kommunen eller så sender man inn en henvendelse til insupport@innovasjon norge.no hvor man bestiller tilgang (Oppgi Kommunnavn, Kommunenummer, mobilnummer og e-post)
- Ny bruker vil motta en invitasjonslenke på e-post som må besvares innen 24 timer
- Innlogging og verifisering av bruker skjer via BankID

The screenshot shows the BankID identification interface for Innovasjon Norge. At the top left is the Innovasjon Norge logo. Below it, the text "bankID Identifisering" is displayed next to a "Meny" button. The main area contains a "Fødselsnummer" field with a question mark icon, a blue arrow button, and the text "11 siffer". At the bottom left, it says "BankID brukersted: Signicat AS" and at the bottom right, "POWERED BY SIGNICAT".

E-post varslinger til kommuner

Kommunene skal få e-post varsel når de har ny søknad som skal behandles i Kommunens Vurdering som sendes fra noreply@innovasjon norge.no

Ny søknad til vurdering

Emnet er: Ny søknad om tilskudd for landbruk til vurdering for Innovasjon Norge

Påminnelse om ny søknad til vurdering

Emnet er: Påminnelse: Din kommune har søknader til vurdering for Innovasjon Norge som ikke er påbegynt

Når vedtak er utført av Innovasjon Norge

Emnet er: Din kommune kan nå lese vedtaksbrev fra Innovasjon Norge

Skjemaer for landbruket

Skjemaer for landbruket

Ferdiggodkjenning →

Skjemaet fylles ut av kommunen på anmodning fra kunden ved ferdig bygge- eller investeringsprosjekt.

Pantefrafall i landbruket →

Skjemaet benyttes når en eller flere parseller er godkjent fradelt driftsenheten og er solgt.

Timeliste for eige arbeid i prosjekt →

Prosjekt delfinansiert av Innovasjon Norge.

Debitorskifte i landbruket →

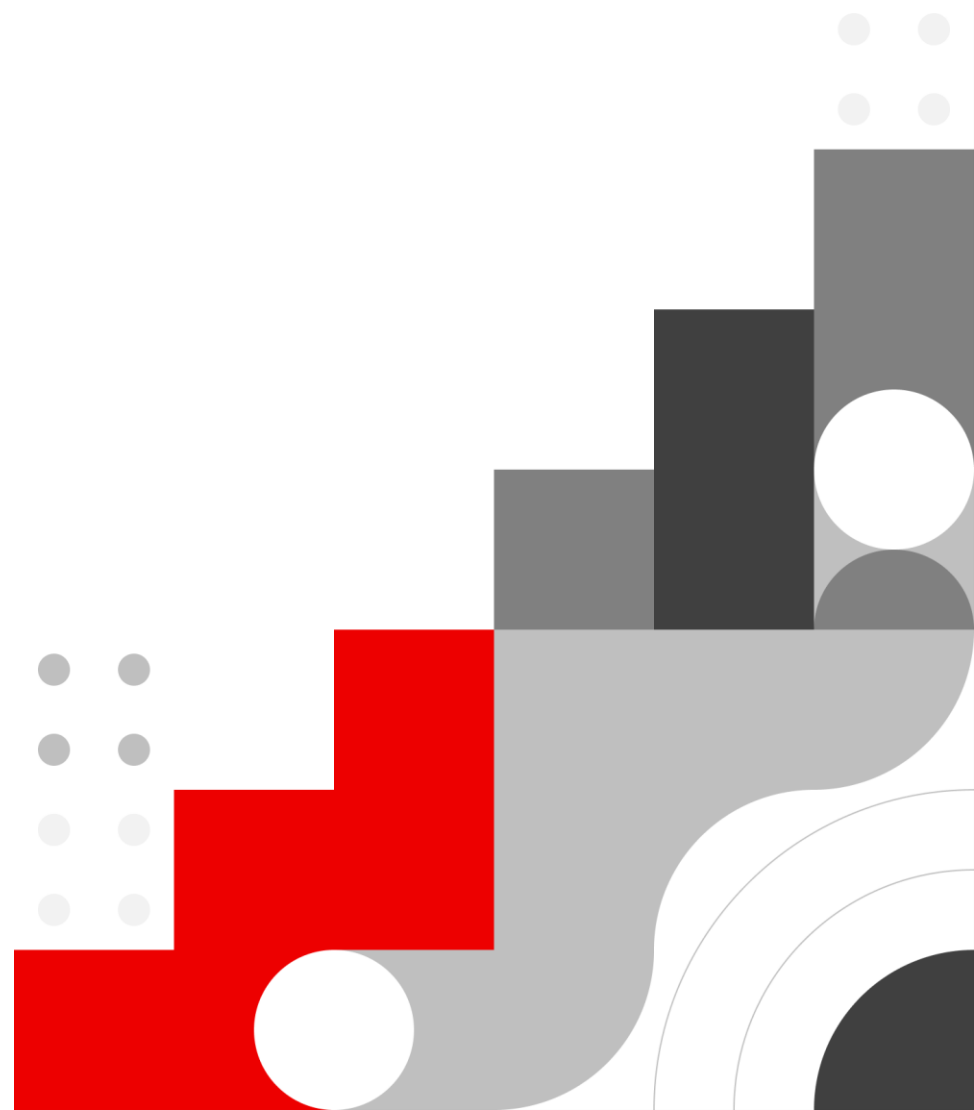
Har bedriften solgt eller overført eiendom? Hvis kjøper ønsker å overta de forpliktelser du hadde til oss, kan du søke om debitorskifte.

Prioritetsvikelse i landbruk →

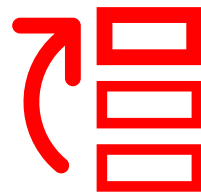
Søknadsskjema for å søke om prioritetsvikelse/respektering av festerett.

Ved andre spørsmål til systemet m.m. kontakt
IN Support
E-post: kundesupport@innovasjon norge.no
Telefon: +47 22 00 25 00
Åpningstid: 08.00 - 15.30

Oppdrag og virkemidler 2024

Tradisjonelt – prioriterte områder i Oslo Viken (2024)

Høy prioritet

- Korntørker/-lager med lufttilførsel
- Potet, grønnsaker, frukt, bær og veksthus
- Melkeproduksjon
- Nødvendige investeringer/oppgraderinger (inkludert vanningsanlegg, gjødsellager, plansilo?)
- Distrikt prioriteres ved grovfôrbasert kjøttproduksjon, (sau og ammeku) hvor marginal produksjonsøkning kan vurderes

Ikke prioritert

- Nyetablering og kapasitetsøkning innen egg og smågrisproduksjon
- Tradisjonelle lager, redskapsrom og verksted
- Mindre prosjekter hvor vårt bidrag ikke er utløsende
- Nyetablering og kapasitetsøkning innenfor ammeku og sau

Ekstra tilskudd ved bruk av tre

Gjelder nye bygg innenfor tradisjonelt landbruk.
Tre må være hovedmateriale i vegg- og takkonstruksjoner.

- **Inntil 20 % ekstra tilskudd avgrensa til kr. 400 000**

Massivtre, laft, sleppluft eller bindingsreisverk i kombinasjon med takstoler, buer, åser eller andre takløsinger i tre.

- **Inntil 10 % ekstra tilskott avgrensa til kr. 200 000.**

Kombinasjon med andre byggematerialer der tre er hovedmateriale.

NB! Tretilskudd er ikke mulig ved generasjonsskiftetilskudd.

Foto: Getty Images

Lån til landbruksformål

Lavrisikolån

- STØRRE investeringer i bygninger.
- Bare landbrukseiendommer med næringsvirksomhet av et omfang som er viktig for de samlede inntektene, er av betydelig omfang eller har potensial for betydelig omfang prioriteres.

Vilkår

- Innenfor 90% av takst.
- Ikke refinansiering

Risikolån:

- Næringsformål
- Utbygging og modernisering

Tilleggsnæring gir gården flere ben å stå på

Hvem og hva kan vi finansiere?

- Eier av landbrukseiendom eller annen person med særlig tilknytning til landbrukseiendommen.
- Prosjekter som baserer seg på gårdens ressurser og produksjoner.
- Prioriterte områder er :
  - lokalmat
  - landbruksbasert reiseliv
  - Inn på tunet
  - Fjell-landbruk
  - Urbant landbruk, andelslandbruk

Tilleggsnæring

hvilke aktiviteter omsøkes og støttes

- Markedsutredning og utvikling av forretningsplan
- Produkt- og konseptutvikling, testpanel
- Kjøp av ekspertise og kompetanseutvikling
- Utvikling av markedsmateriell
- Etablere salgskanaler og bygge merkevare
- Faste anlegg og tilhørende produksjonsutstyr av varig karakter

Kriterier som vektlegges i IN

- **Tildeling av bedriftsrettede virkemidler (IBU):**
  - **Markedsorientering:** Utnytte markedspotensial og utviklingsmuligheter
  - **Lønnsomhet:** Skape lønnsomhet, både i et bedriftsøkonomisk- og et samfunnsøkonomisk perspektiv
  - **Nyskaping:** Innovasjon og teknologiutvikling
  - **Rekruttering:** Bidra til at unge etablerer seg i landbruket
  - **Miljø og klima:** Bærekraftig bruk og forvaltning av verdier knyttet til naturmiljø, kulturmiljø og klimaeffekt (tre)
  - **Samfunnsnytte:** Positive ringvirkninger for matsikkerhet, folkehelse, bevaring av kulturlandskap, biologisk mangfold, **dyrevelferd** mv.
  - **Bosetting:** Benytte lokale ressurser for å opprettholde produksjon i områder med negativ befolkningsvekst (distrikt)

Krav til søker

- Følg vår dokumentasjonsguide.
- Søknaden må være selvstendig – Vedlegg skal kun brukes som dokumentasjon.
- Fullstendig driftsplan på prosjekter med kostnadsoverslag på over 2 mill. kr.
- Dokumentasjon på finansiering.
- Personer uten tilknytning til landbrukseiendom kan ikke søke om midler.

Benytt også vårt skjema for føring av timer eget arbeid.

Dokumentasjonsguide for søknader om bygdeutviklingsmidler Bedriftsrettede IBU-midler

Søker:

Gnr./bnr.:

Organisasjonsnr.:

E-søknadsfelt:

NBI Alle tilgjengelige felt i søknaden må fylles ut grundig.
Ufullstendige søknader vil bli returnert!

Bruk av skjema:
Finn aktuell ordning og kryss av i hvite felt nedover i tilhørende kolonne når de aktuelle punkter er sjekket (grå felt er ikke aktuelle)

Dokumentasjonstype	Ordning							Merknad
	Etablerertilskudd idéavklaring	Etablerertilskudd etablering	Bedriftsutvikling	Investering tilleggsnæring	Investering tradisjonell	Tilskudd generasjonsskifte		
Vedlegg, e-søknad m/ vedlegg (ignorer grå felt):								
Forretningsplan (tilleggsnæring)								
Fullstendig driftsplan (landbruk)								
Markedsanalyse og markedsplan								
Enkel driftsplan, m/ budsjettsammendrag								F.eks gjødsellager, vanningsanlegg
Låneintensjonsavtale (ved lån i annen bank)								
Prosjektering med tegninger, anbud, arbeidsplan *)								
Ved pantelån: takst								
Selvangivelse 2 siste år, søker og ektefelle/samboer								
Næringsoppgave/tilleggsskjema, 2 siste år								
For ANS, AS mv. : vedtekter, firmaattest, årsregnskap								
Landbrukstilknytning, dokumentasjon (eks. leieavtale)								
Kommunens uttalelse og referanse (person) **)								
Inn på Tunet: intensjonsavtale med kunde(r)								
Inn på Tunet: KSL-godkjenning (Matmerk)								

*) Ved tekniske planer kreves følgende:

-tegninger: plan, snitt og fasader								
-kostnadsoverslag m/dokumentasjon								
-byggebeskrivelse								
-kommunal godkjenning av bygn og areal								

**) Kommunens vurdering og anbefaling legges inn i særskilt felt etter at søker har sendt e-søknaden og før videresending til IN.

Det gis ikke tilskudd til tiltak som er påbegynt før søknad om tilskudd er avgjort.

Hva kreves i en driftsplan?

Mindre prosjekter < 2 million kroner

Driftsbudsjett som fokuserer på aktuell investering. Bør vise:

- Kostnader ved investeringen
- Likviditetsbudsjett
- Lønnsomhetsberegning

(kan kreve fullstendig driftsplan ved behov)

Større prosjekter > 2 million kroner

Fullstendig 5-årig driftsplan som tar for seg hele produksjonen på gården. Bør inneholde:

- 5-årig driftsplan
- Likviditetsbudsjett (investeringer og lån etc.)
- Lønnsomhetsberegning
- Beskrivelse av søker m. familie, og driften på gården.
- Andre inntektskilder på og utenom gården.

Nasjonale programmer

Utviklingsprogrammet

Målgruppe

- Andre landbruks- og reindriftsbaserte næringer enn råvareproduksjon
- Produkt og tjenester
- Foredling av råvare, nye forretningsmodeller

Virkeområde

1. Profilering/omdømmebygging
  - (lokal)mat, f.eks. matfestivaler
  - Reiseliv/opplevelser – Visit Norway
2. Kompetanse
  - Forretningsmessig
  - Mentor
  - **Matfaglig**
3. Bedriftsfinansiering
  - **Vekstordningen**
  - Bedriftsnettverk

Profilering

- Bygdeturismekampanjen
- Temakampanjer
  - Vandring
  - Sykkel
  - Fiske sjø/innland
  - Norgeskampanjen

Bionova skal bidra til å utvikle sirkulære verdikjeder innenfor jordbruk, skogbruk og havbruk.

Vi finansierer også løsninger som bidrar til å kutte landbrukets klimagassutslipp.

De to ordningene som danner utgangspunktet for Bionova

Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologi i landbruket

Formål:

Stimulere landbruket til å produsere, bruke og levere fornybar energi. Programmet skal ta et helhetlig ansvar for utvikling av gode klima-, miljø- og fornybare energiløsninger for landbruket.

Målgrupper:

Bønder og skogeiere

Type støtte: Investering og utvikling

Hva kan støttes: Fornybar-energiløsninger og utprøving av ny teknologi, kompetanse og utvikling

Ramme 2023: 220 mill kr

Bioøkonomiordningen

Formål:

Utnytte markedspotensialet for biobaserte produkter og bidra til økt verdiskaping og bærekraftig omstilling av norsk biobasert næringsliv.

Målgruppe:

Bedrifter innenfor jord-, skog- og havbruksnæringene

Type støtte: Utviklingsprosjekter

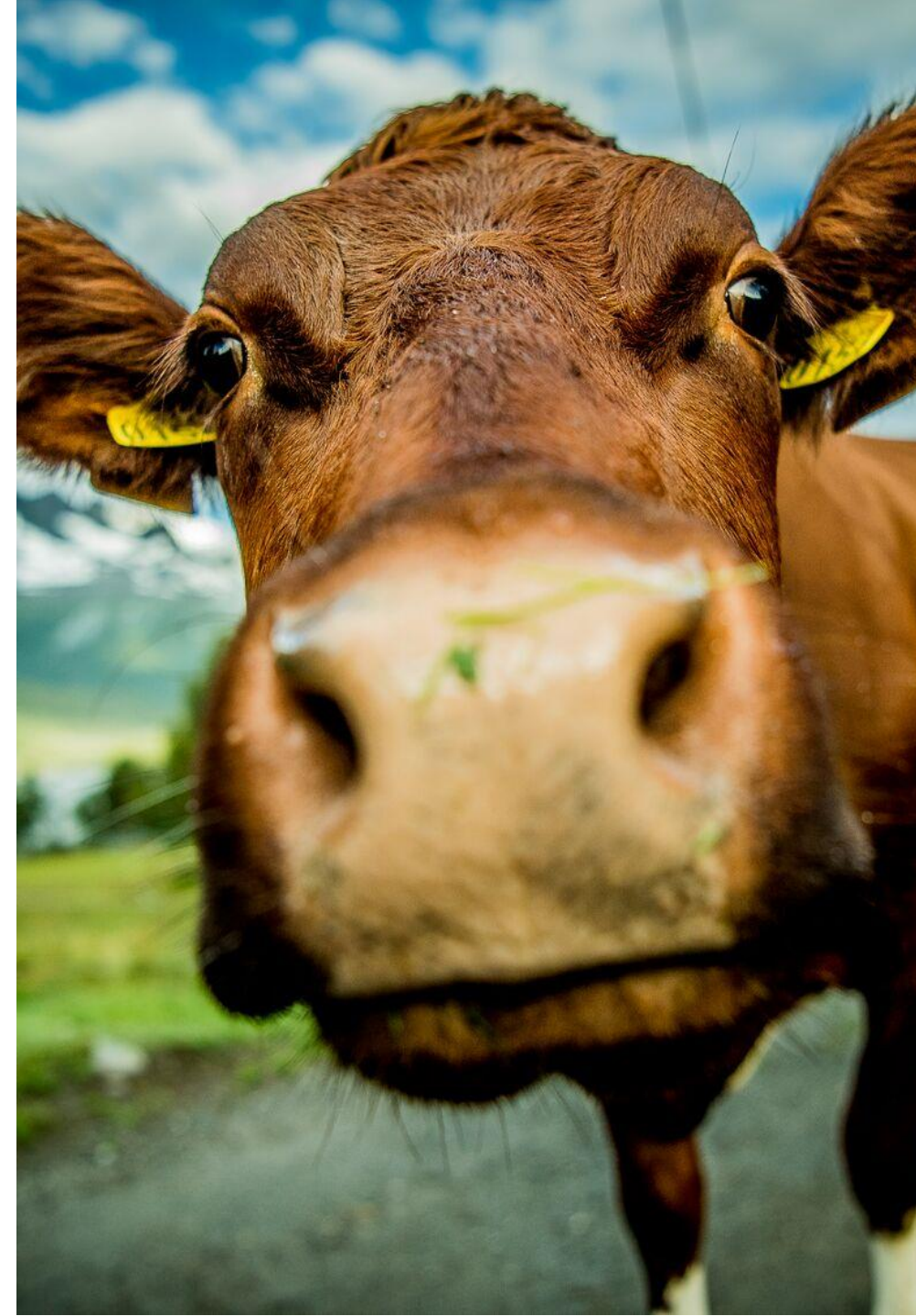
Kan støtte: Prosjekter i og på tvers av verdikjedene for bioressurser som tar i bruk løsninger for produksjon, foredling og utnyttelse av bioressurser

Ramme 2023: 200 mill. kr

Verdiskapningsprogrammet for fornybar energi og teknologi i landbruket

- 1** Skal stimulere til å produsere, bruke og levere fornybar energi, samt introdusere nye teknologiske løsninger i landbruket
- 2** Investeringsstøtte og støtte til kompetanse- og utviklingsprosjekter
- 3** Biogassprosjekter har høy prioritet. Prosjekter med høy klima nytte

Fornybar energi i landbruket

Stimulere jord- og skogbrukere til å produsere, bruke og levere bioenergi i form av brensel eller ferdig varme. Investeringsstøtte:

- **Gårdsanlegg**
  - Bolig – fast støttesats kr 50 000 (ved/halm), kr 60 000 (flis/pellets)
  - Næring – inntil 35 % støtte, maks kr 1 000 000
- **Varmesalgсанlegg**
  - Inntil 45 % støtte, maks 10 mill. Kr
- **Forstudier varmesalgсанlegg eller biogass**
  - Inntil 50 % støtte, maks kr 50 000
- **Solcelleanlegg** – ikke lenger prioritert med mindre konseptet innebærer noe nytt
- **Biogass**
  - Inntil 45 % støtte, maks 8 mill kr.

Fornybar energi i landbruket

Følgende informasjon må med i søknaden i forbindelse med bioenergianlegg

- Effekt på anlegget, altså kW som kjelen gir og virkningsgrad på anlegget.
- Estimert energileveranse årlig – antall kWh. Beregningen må dokumenteres.
- Brenselskostnad (råvare + drift + vedlikehold).
- Kostnadsanslag for alle deler av prosjektet (grunnarbeid, rørlegging, el etc.).
- Tilbud fra aktuell leverandør av anlegg (ikke forpliktende, kan velge annen).
- Tunplan som viser bygninger og rørgater for kulverter.
- Regnskap etc. som tidligere forklart, driftsplan er ikke krav.
- Finansieringsplan.

Det finnes flere gode eksterne rådgivere som er flinke med slike beregninger og data.

NB! Prosjekter kan starte opp før søknad er ferdig behandlet, dette er imidlertid på egen risiko og regning og vil ikke påvirke IN sin vurdering av saken.

For mer informasjon

- Klikk: Landbruk – Bionova – Fornybar energi
- <https://www.innovasjon Norge.no/tjeneste/fornybar-energi-i-landbruket>

Den regionale BU-prisen for Viken 2023

Foto: Innovasjon Norge

Holli Mølle

Vinner av den regionale
Bedriftsutviklingsprisen i
landbruket 2023 for Viken fylke.

INs engasjement:

- Investering i fjøs
- Investering i ysteri
- Bedriftsutvikling
- Vekstfinansiering

GOD OST FRA GLADE KUER

Spørsmål?

